

Asia: VN/35626/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle verotusmenettelystä annetun lain 21 §:n muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 141/2025 vp) täydentämisestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esitysluonnoksessa on kyse hallituksen esityksen HE 141/2025 vp täydentämisestä perustuslakivaliokunnan lausunnossaan (PeVL 48/2025 vp) esittämien huomautusten vuoksi.

Täydentävän hallituksen esityksen luonnoksen mukaan siinä ehdotettujen muutosten johdosta Verohallinnon tiedonsaantioikeus olisi rajatumpi kuin alkuperäisessä esityksessä. Vertailutietotarkastukset olisivat esitysluonnoksen mukaan rajattuja ja kohdennettuja toimintaan, jossa verojen välttämisen riski on suuri. Olennaisin muutos alkuperäiseen hallituksen esitykseen verrattuna on luonnollisten henkilöiden maksutilien kotimaisten maksutapahtumien rajaaminen kokonaan tietopyyntöjen ulkopuolelle.

Täydentävässä hallituksen esityksessä tehdyt täsmennykset ja rajaukset Verohallinnon tiedonsaantioikeuksiin ovat askel oikeaan suuntaan. Veronmaksajain Keskusliiton käsityksen mukaan ehdotetut muutokset eivät kuitenkaan riitä poistamaan niitä alkuperäisen esityksen henkilötietojen suojaan liittyviä ongelmia, jotka perustuslakivaliokunta nosti lausunnossaan esiin.

Täsmennyksistä huolimatta esitys sisältää edelleen useita tulkinnanvaraisia käsitteitä ja väljiä kriteereitä, jotka eivät Veronmaksajain Keskusliiton käsityksen mukaan käytännössä rajaa Verohallinnon toimivaltuuksia riittävästi. Esitykseen ei esimerkiksi ole lisätty selviä ja konkreettisia kriteereitä sille, milloin viranomainen voisi tehdä vertailutietotarkastuksen. Harkinta siitä, milloin vertailutietotarkastus on tarpeen ja sallittua tehdä, jäisi edelleen Verohallinnolle. Verohallinto tekisi käytännössä harkinnan siitä, mitä pidetään taloudellisesti merkittävänä riskinä, milloin tietojen käsittely on välttämätöntä ja miten tietopyynnot rajataan. Ehdotettu VML 21 a § vaikuttaakin edelleen antavan Verohallinnolle mahdollisuuden laajoihin henkilöjoukkoihin kohdistuviin

tietopyyntöihin, vaikka perustuslakivaliokunta nimenomaan on edellyttänyt, ettei laki saa mahdollistaa massamuotoista ja yksilöimätöntä tietojen keräämistä.

Veronmaksajain Keskusliitto katsoo, ettei säädösehdotus edelleenkään riittävällä tavalla määrittele lain tasolla viranomaisen harkintavallan rajoja vertailutietotarkastusten tekemisessä. Veronmaksajain Keskusliitto arvioi, että ehdotetun sisältöinen laki antaisi edelleen Verohallinnolle mahdollisuuden verovalvontaan, jossa se tulisi käsittelemään suuria määriä myös verovalvonnan kannalta tarpeettomia henkilötietoja. Sääntelyn sallima tietojenkäsittely ei näin ollen olisi ehdotettujen tarkennusten jälkeenkään oikeasuhtainen tietosuojasääntelyn ja erityisesti tietojen minimointiperiaatteen kanssa. Muilta osin Veronmaksajain Keskusliitto viittaa lainsäädäntöhankkeen aikaisemmissa käsittelyvaiheissa esittämiinsä huomioihin.

Veronmaksajain Keskusliitto katsoo, että esitys tulee palauttaa perusteelliseen jatkovalmisteluun. Sääntelyä ei tule edistää ehdotetussa muodossa.

Hannikainen Kati
Veronmaksajain Keskusliitto ry